

Милојка С. Робаћ¹
 Крађујевац

ДЕКОМПОНОВАНЕ И ПЕРИФРАСТИЧКЕ ПРЕДИКАТСКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ У УСТАВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ²

Текст *Устава Републике Србије* одликује се присуством веома разноврсног система предикатских конструкција, које су показатељ да се номинални карактер административног функционалног стила осликава на плану употребљеног корпуса предиката. Циљ овог истраживања је да се покаже место декомпонованих и перифрастичких предиката као резултата номинализовања исказа унутар система именских предиката. Изабрана методологија подређена је задатку нашег истраживања, које подразумева примарно синтаксички приступ. Полазни критеријум при одређењу предиката јесте функционални, који се комбинује са формалним, односно структурним. У раду се неретко прибегава тесту трансформације, а у анализу је укључен и прагматички критеријум, како би се осветлили узроци фреквентне употребе поменутих предикатских типова. Истраживање је показало да се декомпоновани предикати у корпусу реализују у два основна модела: 1) копула + у + девербативна именица у локативу и 2) семикопула + девербативна именица у акузативу, док су перифрастички предикати остварени доследно прелазним глаголима праћеним глаголском допуном у виду правог објекта. Анализа је показала и то да аналитички израз који настаје у процесу декомпоновања предиката имплицира бројне измене на синтаксичком плану реченичне структуре, при чему семикопулативни глагол постаје тај који диктира у каквој позицији ће према њему бити девербативна именица.

Кључне речи: декомпоновани предикат, перифрастички предикат, номинализација, синтакса, *Устав Републике Србије*

1. Увод

Језик *Устава Републике Србије* припада законодавно-правном подстилу административног функционалног стила српског језика. У том смислу, одликује се наглашеним уопштавањем и именичким начином изражавања. Излагање се у тексту *Устава* одликује изразитом номинализацијом. Све наведене одлике теже постизању анонимности и безличности, чији крајњи циљ у анализираном корпусу може бити исказивање уопштеног агенса и неутрализација било каквог субјекта. Овакав карактер текста *Устава Републике Србије* у великој мери предодредио је карактеристике у тексту употребљених предиката. Наиме, веома разноврстан систем предикатских конструкција у анализираном правном акту показатељ је да се номинални карактер административног функционалног стила осликава на плану употребљеног корпуса предиката. Као основно средство у процесу номинализације у наведеном корпусу издваја се девербативна именица као део декомпоноване предикатске конструкције.

Предмет овог рада је синтаксичка анализа декомпонованих и перифрастичких предиката у *Уставу Републике Србије*. Основни циљ нашег истраживања је да се покаже место декомпонованих и перифрастичких предиката као резултата номинализовања исказа унутар система именских предиката у анализираном корпусу. Примарни аспект наше анализе обухвата описивање структуре наве-

1 ribacmoka97@gmail.com

2 Истраживање спроведено у раду финансирало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (Уговор о реализацији и финансирању научноистраживачког рада НИО у 2022. години број 451-03-68/2022-14/200198).

дених предикатских конструкција, док се у другом сегменту рада даје осврт на реперкусије које декомпоновање глагола има на плану реченице. Иако се глагол подвргава процесу декомпоновања без обзира на то у којој се позицији налази у реченици, предмет наше анализе задржава се на позицији реченичног предиката. Изабрана методологија подређена је задатку нашег истраживања, које подразумева примарно синтаксички приступ, при чему је полазни критеријум при одређењу предиката функционални, а којем се придружује формални, односно структурни критеријум. У раду се неретко прибегава тесту трансформације, а у поједине сегменте анализе укључен је и прагматички критеријум, како би се расветлили узроци фреквентне употребе поменутих предикатских типова.

Декомпонованим и перифрастичким предикатима у раду се сматрају двочлане или трочлане конструкције сачињене од вербалне и номиналне компоненте, а у одређеним случајевима и од предлога уопштеног значења. Можемо рећи да све оне представљају заправо облик испољавања аналитизма у језику, који П. Пипер (1999: 38) дефинише као „више или мање регуларно исказивање јединственог лексичко-граматичког значења помоћу двеју или више речи”. У србистичкој литератури за ове појаве постоје бројна термилошка решења (декомпоновани предикат, перифрастични предикат или перифрастични предикатски израз) јер, иако сродне, поменуте конструкције разликују се у одређеним карактеристикама. Основна разлика између декомпонованог и перифрастичког предиката испољава се на синтаксичком и семантичком нивоу. Наиме, декомпонованим предикатом називају се оне конструкције које имају семантички еквивалент у облику једнолексемског глагола, док перифрастични предикат такав еквивалент не познаје. Он се, дакле, не може свести на једну пунозначну глаголску лексему, а да том приликом задржи све семантичке модификације присутне у предикатско-аргументској структури.

2. Досадашња истраживања

Темом декомпоновања предиката први се у србистичкој литератури почео бавити Милорад Радовановић. У свом раду под називом *Декомпоновање предиката (на примерима из српскохрватског језика)* аутор је дао дефиницију ове појаве и за њу одредио термилошко решење, наглашавајући да она представља „заједничку типолошку особину неких модерних европских језика” (Радовановић 1977а: 54). Под декомпонованим предикатом Радовановић подразумева: „сваки двочлани предикат конструисан по моделу *Verbum* (= *глаголска којула* или *семикојулајивни глагол*) + *Nomen deverbativum*, а синонимичан (па и кому-табилан) са семантички еквивалентним једночланим предикатом (представљеним пунозначном глаголском лексемом из које је изведена девербативна именица двочланог предиката)” (Радовановић 1977а: 53).

Овај тип предиката настаје у двоструком синтаксичком деривационом процесу, који обухвата номинализовање предикације и екстракцију вербалног елемента из номинализоване предикације, при чему девербативна именица³ остаје носилац значења предиката. Након навођења веома исцрпног прегледа стране литературе о декомпоновању предиката, М. Радовановић теоријски образлаже да поменута појава „представља, у ствари, облик испољавања општег процеса номинализовања исказа у језицима” (Радовановић 1977а: 56), те има карактер језичке универзалије. Аутор наводи и то да појава декомпоновања предиката није

3 О девербативној именици у централним синтаксичким функцијама в. Радовановић 1977в.

подједнако присутна у свим функционалним стиловима, већ пре свега карактерише специјалне функционалне стилове језичког стандарда – административни, журналистички и научни стил⁴. Значајна је, такође, и напомена да до декомпоновања долази код оних предиката који су изражени глаголским лексемама апстрактног значења⁵.

М. Радовановић указује и на околности које погодују декомпоновању предиката – све оне у којима се језик остварује као инструмент уопштених домена језичке употребе. Овакав модел предиката, стога, налази свој домен употребе у ситуацијама са уопштеним агенсом, које карактерише својеврсно обезличавање и неутрализовање субјекатске инстанце. Продуктивност овог типа предиката у корпусу који истражујемо оправдана је, дакле, имајући у виду да *Устав Републике Србије* представља врховни законски акт у којем је категорија пацијенса значајнија од категорије агенса. Важније од тога ко закон спроводи јесте у истраживаном корпусу нагласити на шта се он односи.

Истраживање Милке Ивић (1988) осветлило је такође широк спектар околности у којима се декомпоновањем предиката постиже нијансирање исказа.

Пољска ауторка Зузана Тополињска (1982: 36) у нашу литературу уводи термин перифрастични предикатски израз, који дефинише као формализацију „предиката у облику конструкције са две компоненте: синсемантички глагол + номинализовани израз”, и даље га објашњава као „вербалну формализацију предиката чије је право језгро формализовано у одговарајућој именици”. Тополињска наглашава да су овакве конструкције заједничке за све словенске и не-словенске језике и да је тешко утврдити инвентар непунозначних глагола који улазе у њихов састав.

У новије време декомпоновани и перифрастички предикати проучавају се са различитих аспеката у различитим функционалним стиловима (в. Киш, Ковачевић; И. Бјелаковић, Ј. Ајдановић; И. Коњик; А. Стојановић; Д. Керкез; Д. Савова; М. Стефанов; Т. Самарцић), што указује на експанзивност дате језичке појаве и њену оправданост у систему.

3. Анализа корпуса

3.1.

3.1.1. Бројни су модели⁶ декомпоновања предиката у српском језику, а у анализираној грађи забележени су следећи карактеристични случајеви ове појаве:

- 1) декомпоновани предикати код којих глаголску компоненту конституише копулативни глагол јесам/бити, а као комплементизатор јавља се девербативна именица у локативу са предлогом *у* (*бићии у ујоштроби, бићии у јоседу, бићии у имовини, бићии у шоку*):

4 О ширењу административног функционалног стила на остале домене језичке употребе и појави бирократизације језика в. у Кликовац 2008.

5 У раду *Декомпоновани предикати у научном стилу српског језика* А. Стојановић спроведеном анализом доказује неодрживост изнете тезе М. Радовановића (в. Стојановић 2006: 236).

6 О моделима декомпоновања предиката на српскохрватском језичком материјалу в. Радовановић 1977а.

У Републици Србији у службеној употреби су [→ у службене сврхе употребљавају се⁷] српски језик и ћирилично писмо (члан 10, УРС⁸); Свакоме се јемчи право на бесплатног преводиоца, ако не говори или не разуме језик који је у службеној употреби [→ који се службено употребљава] у суду (члан 32, УРС); Свако има право на приступ подацима који су у поседу државних органа и организација [→ које поседују државни органи и организације] којима су поверена јавна овлашћења, у складу са законом (члан 51, УРС); Природна богатства, добра за које је законом одређено да су од општег интереса и имовина коју користе органи Републике Србије у државној су имовини [→ припадају државној имовини] (члан 87, УРС); [...] на седници Народне скупштине која је у току [→ траје] (члан 131, УРС).

- 2) декомпоновани предикати код којих је глаголска компонента семикопулативни глагол или пунозначни глагол који је делимично или у потпуности десемантизован, те функционише као семикопулативни, а који је праћен девербативном именицом у акузативу. Овај вид декомпоновања у анализираној грађи остварује се глаголима *вршишти*, *дашти*, *пружишти*, *водишти*, *донешти* и *положишти*.

ВРШИТИ

Влада усмерава и усклађује рад органа државне управе и врши надзор над њиховим радом [→ надзире њихов рад] (члан 123, УРС).

ДАТИ

Народна скупштина даје амнестију [→ амнестира] за кривична дела (члан 99, УРС); Председник Републике даје помиловања и одликовања [→ одликује] (члан 112, УРС).

ПРУЖИТИ

Лицу лишеном слободе без одлуке суда, одмах се саопштава да има право [...] да не буде саслушано без присуства браниоца кога само изабере или браниоца који ће му бесплатно пружити правну помоћ [→ ће му правно помоћи] ако не може да је плати (члан 29, УРС); Посебна заштита пружа се деци [→ Деци се помаже] (члан 66, УРС); Правну помоћ пружају [→ Помажу] адвокатура, као самостална и независна служба, и службе правне помоћи (члан 67, УРС); Инвалидима, ратним ветеранима и жртвама рата пружа се посебна заштита [→ Инвалиди, ратни ветерани и жртве рата штите се], у складу са законом (члан 69, УРС).

ВОДИТИ

Припадници националних мањина имају право [...] да у срединама где чине значајну популацију, државни органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, органи аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе воде поступак [→ поступају] и на њиховом језику (члан 79, УРС); Незнање језика на коме се поступак води [→ поступа] не сме бити сметња за остваривање и заштиту људских и мањинских права (члан 199, УРС).

7 Трансформационим тестом неретко настају одређене промене на синтаксичком плану предикатске конструкције, чиме се у одређеној мери одступа од прототипичног предиката. У овом случају, дакле, према декомпонованом предикату постоји синтетички предикат који му је семантички еквивалентан, али се другачије синтаксички реализује.

8 Поред примера ексцерпираних из *Устава Републике Србије* у раду ће се наводити скраћеница овог извора (УРС), уз назначење броја члана под којим се примери налазе. Наведени примери представљају делове чланова овог правног акта.

ДОНЕТИ

Уставни суд одлуке доноси [→ одлучује] већином гласова свих судија Уставног суда (члан 175, УРС); Одлуку о престанку судијске функције доноси [→ одлучује] Високи савет судства (члан 148, УРС).

ПОЛОЖИТИ

Приликом ступања на дужност, председник Републике, пред Народном скупштином полаже заклетву [→ заклиње се] (члан 114, УРС).

3.1.2. Док декомпоновани глагол имплицира постојање једнолексемског глагола из којег се деривира декомпоновани, као његова функционална варијанта без разлике у значењу, код перифрастичног израза таква могућност не постоји. Перифрастични предикат нема једнолексемски семантички еквивалент у финитном облику. Међу издвојеним примерима бројни су такви предикати, превасходно они са глаголима чија је употреба ограничена на правни дискурс (*расписати референдум, испунавајући дужности, поднети оставку, уживајући заштити, прописати мере, вршити надлежности* и сл.). Перифрастичне предикате у *Уставу Републике Србије* творе прелазни глаголи праћени глаголском допуном у виду правог објекта исказаног акузативом без предлога.

Лице није дужно да [...] испуњава војну или другу обавезу која укључује употребу оружја (члан 45, УРС); Народна скупштина расписује републички референдум (члан 99, УРС); Заклињем се [...] да ћу савесно и одговорно испуњавати све своје дужности (члан 114, УРС); Председник Републике подноси оставку председнику Народне скупштине (члан 116, УРС); Уставни суд обавља и друге послове предвиђене Уставом (члан 167, УРС); Изборно право ужива правну заштиту у складу са законом (члан 52, УРС); Народна скупштина усваја буџет и завршни рачун Републике Србије (члан 99, УРС); Народна скупштина усваја стратегију одбране (члан 99, УРС); Народна скупштина прописује мере одступања од људских и мањинских права у ратном и ванредном стању (члан 105, УРС); Члану Владе који је поднео оставку (члан 133, УРС); О Народној банци Србије доноси се закон (члан 95, УРС); Сувереност потиче од грађана који је врше референдумом, народном иницијативом и преко својих слободно изабраних представника (члан 2, УРС); Народна скупштина врши и друге послове одређене Уставом и законом (члан 99, УРС); Народна скупштина врши и друге изборне надлежности Народне скупштине (члан 105, УРС); Јавно тужилаштво врши своју функцију на основу Устава, закона, потврђеног међународног уговора и прописа донетог на основу закона (члан 156, УРС); Свако има право да користи свој језик у поступку пред судом, другим државним органом или организацијом која врши јавна овлашћења, када се решава о његовом праву или обавези (члан 199, УРС); Народна скупштина даје претходну сагласност на статут [→ је сагласна са статутом] аутономне покрајине (члан 99, УРС), Сви облици својине имају једнаку правну заштиту [→ једнако су правно заштићени] (члан 86, УРС).

3.2.

3.2.1. З. Тополињска (в. 1982: 36) указује на једну веома значајну карактеристику декомпонованих предиката, која се тиче чињенице да номинализовани израз као врста формализације датог предиката у више случајева или обавезно редукује број површински присутних аргумената или барем допушта њихово одсуство. До истог закључка долази и Ј. Ајџановић (в. 2007: 68) наводећи да се номинализованим структурама прибегава у ситуацији када је потребно избећи експлицирање објекта радње.

3.2.2. Нов предикат у реченици, настао у процесу номинализовања исказа, условљава, дакле, нову реченичну структуру, која се додатно мења пре свега променом реченичне дијатезе. У забележеним примерима овог типа девербативна именица која је у акузативу заузима синтаксичку позицију објекта, те у пасивној конструкцији аутоматски прелази у позицију субјекта и добија облик номинатива (нпр. *неко води поступак → поступак се води; *неко полаже заклетву → заклетва се полаже и сл.).

3.2.3. Како у свом истраживању наводе Наташа Киш и Јелена Ковачевић, „прототипични декомпоновани предикат одликује се нерегуларношћу, идиоматизованошћу, јасном формалном подељеношћу на граматичку и лексичку компоненту, према себи има алтернативни синтетички облик са којим дели иста синтаксичка и семантичка својства”. Под тим се подразумевају исте рекцијске карактеристике и лексичко значење, као и деривациона повезаност глагола и девербативне именице у позицији номиналног дела, што у анализираној грађи осликавају примери попут: *донећии одлуку о нечему – одлучићии о нечему*.

3.2.4. Нешто је чешћи случај да према одређеном декомпонованом предикату постоји синтетички предикат који му је семантички еквивалентан, али се другачије синтаксички реализује. Том приликом до најмањег одступања од прототипичног предиката долази уколико оба типа предиката захтевају објекатску допуну, с тим што се она другачије формализује: *гаћии одликовање некоме – одликоваћии некога; њружиићии зашићиићии некоме – шћиићиићии некога; вршићии надзор над неким – надзираћии некога* и сл.

3.2.5. У примерима у којима се може уочити псеудолокациона падежна конструкција са одговарајућом девербативном именицом у локативу са предлогом у уочава се да аналитички и синтетички облик предиката не показују синтаксичку једнакост, упркос томе што су на семантичком плану једнаки (*бићии у ујошреби – ујошребљаваћии се, бићии у њоседу некога – бићии њоседован, бићии у нечијој имовини – бићии део нечије имовине, бићии у њоку – њрајаћии*).

3.2.6. Код декомпонованих предиката са детерминатором онемогућена је трансформација у нерашчлањену глаголску предикацију, па се ови примери предиката приближавају перифрасичким: *њружиићии правну њомоћ – правно њомоћи*.

3.2.7. Посебан случај представља предикат *имаћии њраво*, будући да су његово значење и употреба у корпусу двојаки. Уколико се значење овог предиката доводи у везу са глаголом *моћи*, он се може сматрати декомпонованим предикатом у функцији модалног дела сложеног глаголског предиката: *Свако има њраво да слободно одлучи о рађању деце* (члан 63, УРС). Има, међутим, примера у којима *имаћии њраво* представља „идиоматизовани израз са значењем: 4. а. власт да се могу вршити државна дела, б. власт да се може располагати нечим” (Киш, Ковачевић 2008: 239). Овакав израз не може се заменити глаголском лексемом. Нпр. *Свако има њраво на личну слободу и безбедношћ* (члан 27, УРС).

4. Закључак

Спроведено истраживање показао је да декомпоновани и перифрастички предикати представљају значајан део разноврсног система предикатских конструкција у *Уставу Републике Србије*. Док се први у корпусу реализују у два основна модела: 1) копула + у + девербативна именица у локативу и 2) семикопула + девербативна именица у акузативу, други су остварени доследно прелазним глаголима праћеним глаголском допуном у виду правог објекта. Анализа је по-

казала и то да аналитички израз који настаје у процесу декомпоновања предиката имплицира бројне измене на синтакстичком плану реченичне структуре, при чему семикопулативни глагол постаје тај који диктира у каквој позицији ће према њему бити девербативна именица. Могућности одступања од прототипичног модела декомпонованог предиката показале су се разноврсним, а сама појава декомпозиције динамичном и подстицајном за даља истраживања.

Извори

УРС: <http://www.pravno-informacionisistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/ustav/2006/98/1/reg/20.3.2021>.

Литература

- Ајџановић 2007: Ј. Ајџановић, Исказивање објекта у номинализованим структурама, *Лингвистичке свеске* 6, *Синтаксичка истраживања (дијахроно-синхрони план)*, 63–72.
- Бјелаковић, Ајџановић 2007: И. Бјелаковић, Ј. Ајџановић, Перифрастични предикатски изрази са фазним значењем (дијахроно-синхрони план), *Тодушњак Филозофског факултета у Новом Саду*, 32, 329–340.
- Војновић 2007: Ј. Војновић, Агенс у номинализованим структурама, *Зборник Мајнице српске за филологију и лингвистику*, 50, 131–143.
- Ивић 1988: М. Ивић, Још о декомпоновању предиката, *Јужнословенски филолог*, 44, 1–5.
- Јакић 2011: М. Јакић, О типологији декомпонованих конструкција у српском језику, *Зборник Мајнице српске за филологију и лингвистику*, 54/1, 151–165.
- Јакић, Шева 2011: М. Јакић, Н. Шева, Квантитативно испитивање декомпонованог/перифрастичног предиката у српском језику, *Зборник Мајнице српске за славистику*, 80, 117–136.
- Керкез 1999: Д. Керкез, Интенције перифрастичких предикатских конструкција у руском и српском језику (ППК као реченична одредница), *Зборник Мајнице српске за славистику*, 56–57, 113–121.
- Киш, Ковачевић 2008: Н. Киш, Ј. Ковачевић, О степену аналитизма декомпонованих предиката у правном стилу, *Прилози проучавању језика*, 39, 233–243.
- Кликовац 2008: Д. Кликовац, *Језик и моћ*, Београд: Библиотека ХХ век.
- Коњик 2005: И. Коњик, Прилог класификацији и лексикографској обради перифрастичких предиката, *Српски језик*, 10/1–2, 555–563.
- Коњик 2006: И. Коњик, Перифрастични предикат у новинским насловима, *Наш језик*, 37/1–4, 33–41.
- Манојловић и др. 2015: Н. Манојловић, С. Тодоровић, М. Кочовић, Номинализациони процеси као маркери бирократизације језика на примеру статута високообразовних институција чији је оснивач Република Србија, у: Ж. Милановић (ур.), *Контексти: зборник радова другог међународног интердисциплинарног скупа младих научника друштвених и хуманистичких наука*, Нови Сад: Универзитет Новом Саду, Филозофски факултет, 179–189.
- Пипер 1999: П. Пипер, Аналитички глаголски изрази и декомпоновани предикати типа „изразити захвалност”, *Зборник Мајнице српске за филологију и лингвистику*, 42, 37–44.
- Пипер и др. 2005: П. Пипер, И. Антонић, В. Ружић, С. Танасић, Љ. Поповић, Б. Тошовић, *Синтакса савременог српског језика: простија реченица*, (у редакцији Милке Ивић),

- Београд, Нови Сад: Институт за српски језик, САНУ, Београдска књига, Матица српска.
- Радовановић 1977а: М. Радовановић, Декомпоновање предиката (на примерима из српскохрватског језика), *Јужнословенски филолоџ*, 33, 53–80.
- Радовановић 1977б: М. Радовановић, Именица у функцији кондензатора I, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 20/1, 63–144.
- Радовановић 1977в: М. Радовановић, Именица у функцији кондензатора II, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 20/2, 83–160.
- Радовановић 1990: М. Радовановић, *Сјиси из синтасе и семантике*, Нови Сад: Добра вест; Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Станојевића.
- Савова 2013: Д. Савова, Номинализоване предикације у српском језику: њихов степен вербативности/супстативности и агентивности/деагентивности, у: Владислава Ружић, Миливој Алановић, Гордана Штасни (ур.), *Валентности речи и израза: морфосинтаксички, семантички и прагматички аспекти: међународни тематски зборник*, Нови Сад: Филозофски факултет, 291–305.
- Самарџић 2010: Т. Самарџић, Семантичко-синтаксичка својства декомпонованих предиката у српском језику, *Научни саставак слависта у Вукове дане*, 39/1, 375–385.
- Стефанов 2011: М. Стефанов, Нека запажања о декомпоновању предиката у српском књижевном језику с краја XIX и почетка XX века, у: Милош Ковачевић (ур.), *Српски језик, књижевност, уметност*: зборник радова са V међународног научног скупа, књ. 1, *Књижевни (стандардни) језик и језик књижевности*, Крагујевац: ФИЛУМ, Скупштина града, 101–111.
- Стефанов 2012: М. Стефанов, Номинализоване конструкције и декомпоновани/перифрастични предикати у науци, језику и тексту, у: Милош Ковачевић (ур.), *Српски језик, књижевност, уметност*: зборник радова са VI међународног научног скупа, књ. 1, *Структурне карактеристике српског језика*, Крагујевац: ФИЛУМ, Скупштина града, 181–190.
- Стојановић 2006: А. Стојановић, Декомпоновани предикат у научном стилу српског језика, *Српски језик*, 11/1–2, 223–239.
- Танасић 2005: С. Танасић, *Синтаксичке теме*, Београд: Београдска књига.
- Тодоровић, Манојловић 2015: С. Тодоровић, Н. Манојловић, У потрази за вршиоцем радње – номинализациони процеси као средство обезличавања у језику јавне комуникације (администрација и медији), у: М. Ковачевић (ур.), *Наука и слобода*, 1/1, Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 347–364.
- Тополињска 1982: З. Тополињска, Перифрастични предикатски изрази на међусловенским релацијама, *Јужнословенски филолоџ XXXVIII*, 35–51.
- Тошовић 2002: Б. Тошовић, *Функционални стилови*, Београд: Београдска књига.
- Трифунџагић 2007: Иван Трифунџагић, Бирократизација језика у новинском тексту (нивои категоризације именичких појмова и декомпоновани предикат), *Прилози проучавању језика*, 38, 229–242.
- Чутура 2012: Илијана Чутура, О једном нормативном аспекту употребе декомпонованих јединица, *Научни саставак слависта у Вукове дане*, 41/1, 201–214.

DECOMPOSED AND PERIPHRASTIC PREDICATE STRUCTURES IN THE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Summary

The text of the Constitution of the Republic of Serbia is characterized by the presence of a very diverse system of predicate constructions, which are an indicator that the nominal character of the administrative functional style is reflected in terms of the used corpus of predicates. The aim of this research is to show the place of decomposed and periphrastic predicates as a result of nominalizing statements within the system of noun predicates. The chosen methodology is subordinated to the task of our research, which involves primarily a syntactic approach. The starting criterion in determining the predicate is functional, which is combined with formal, ie structural. The paper often uses the test of transformation, and a pragmatic criterion is included in the analysis, in order to shed light on the causes of frequent use of the mentioned predicate types. Research has shown that decomposed predicates in the corpus are realized in two basic models: 1) copula + *y* + deverbative noun in the locative and 2) semicopula + deverbative noun in the accusative, while periphrastic predicates are achieved consistently with transitive verbs followed by verb complement. The analysis also showed that the analytical expression that emerges in the process of decomposing predicates implies numerous changes on the syntactic level of sentence structure, whereby the semicopulative verb becomes the one that dictates the position of the deverbative noun.

Keywords: decomposed predicate, periphrastic predicate, nominalization, syntax, Constitution of the Republic of Serbia

Milojka S. Ribać